

„KŪRYBINĖS PARTNERYSTĖS“

Projekto aprašymas

„Esu įsitikinęs, kad kūrybingumas ugdyme šiandien yra tiek pat svarbus, kiek raštingumas, ir mes turėtume juos abu vienodai aukštai vertinti.“

Seras Ken Robinson

Kūrybinių partnerysčių programa

Projekto „Kūrybinės partnerystės“ metu Lietuvoje bus įgyvendinta tarptautinio pripažinimo susilaukusi „Kūrybinių partnerysčių“ programa, sukurta Jungtinėje Karalystėje. Programa „Kūrybinės partnerystės“ sukuria sąlygas bendradarbiauti mokykloms ir kūrybinio sektoriaus profesionalams. Šio bendradarbiavimo tikslas- ieškoti būdų, kaip atskleisti mokinių kūrybingumą bendrojo ugdymo procese, kaip mokinius įkvėpti ir padėti jiems mokytis bei pasiruošti sėkmingai veikti šiuolaikinėje visuomenėje. Programa „Kūrybinės partnerystės“ leis jos dalyviams geriau suvokti, kaip kūrybiškas mokymas(is) gali sustiprinti mokyklos bendrojo ugdymo procesus.

„Kūrybinių partnerysčių“ programą šiuo metu bando pritaikyti net kelios šalys. Lietuvos atveju pirmą kartą bus bandoma šią programą įgyvendinti nacionaliniu mastu. 2011–2014 metais Ugdymo plėtotės centro vykdomame projekte dalyvaus apie 100 mokyklų, iš viso bus įgyvendinta daugiau nei 200 unikalų kūrybiško mokymo(si) projektų. Numatoma, kad kūrybiniuose mokymo(si) projektuose dalyvaus apie 4000 mokinių.

Projekte bus kviečiamos dalyvauti mokyklos, kurios siekia:

- ugdyti jaunų žmonių kūrybingumą, tokiu būdu keliant jų ateities aspiracijas ir didinant jų pasiekimus;
- skatinti mokytojų kūrybiško darbo gebėjimus ir bendradarbiavimo su kūrėjais įgūdžius;
- vystyti mokyklos bendruomenės požiūrį į kultūrą, kūrybiškumo ir partnerystės teikiamas galimybes.

Mokyklos bus kviečiamos tapti tyrinėjančiomis bei pokyčių mokyklomis.

Tyrinėjančios mokyklos įgyvendins nedidelės apimties kūrybiško mokymo(si) projektus, kuriais bus siekiama pokyčių vienoje mokyklos klasėje ar mokyklos numatytoje tikslinėje moksleivių grupėje.

Pokyčių mokyklomis bus kviečiamos tapti mokyklos, sėkmingai įgyvendinusios tyrinėjančios mokyklos programą ir pasiryžusios siekti esminių pokyčių, rengiant visą mokyklos bendruomenę įtraukiančius projektus.

Pirmaisiais „Kūrybinių partnerysčių“ programos įgyvendinimo metais (2011 - 2012 metais) suplanuota atrinkti 40 mokyklų, kurios bus pakviestos tapti „tyrinėjančiomis mokyklomis“. Antrais ir trečiais projekto metais bus kviečiamos prisijungti naujos mokyklos, o jau dalyvavusios mokyklos galės svarstyti galimybes toliau vystyti kūrybinius projektus.

Kūrybingumas ir kūrybiškas mokymas(is)

Kūrybingumas siejamas su lankstumu, atvirumu naujovėms, gebėjimu stebėtis, kritiškai mąstyti, drąsa rizikuoti ir pasirengimu patirti nesėkmę. Kūrybiškas mokymas(is) leidžia mokiniams įsivaizduoti, koks galėtų būti pasaulis ir suteikia jiems pasitikėjimo savimi, kad patys imtųsi teigiamų pokyčių. Vis dėlto šiuolaikinės švietimo sistemos daugiausiai orientuojasi į akademinį gebėjimų ugdymą, formalų pasiekimų vertinimą, į rezultatą.

Lietuvoje tradiciškai egzistuojant dviem lygiagrečioms ugdymo sistemoms – formaliojo ir neformaliojo ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla didžiąją dalį kūrybingumo ugdymo uždavinių buvo įpratusi perleisti neformaliojo ugdymo sistemai – menų mokykloms bei įvairiems būreliams. Vis dėlto bendra pasirenkamojo papildomojo ugdymo veiklas lankančių mokinių dalis yra nedidelė – ne daugiau kaip 30% visų mokinių. Kultūrinės patirtys ir kultūriniai ištekliai mokinių namuose pasiskirstę taip pat labai

netolygiai ir priklauso nuo gyvenamosios vietos urbanizacijos lygio, tėvų išsilavinimo bei pajamų. Dėl visų šių priežasčių kūrybingumo ugdymas nėra visuotinis ir tolygus.

Kūrybinių partnerysčių modelis suteikia galimybes kūrybingumo ugdymo praktikas ir kultūrinės patirtis integruoti į bendrąjį ugdymą, pasiekiamą daugumai vaikų. Jungtinėje Karalystėje atliktais tyrimais¹ nustatyta, kad kūrybiškas mokymas(is) teigiamai veikia pamokų lankomumą ir bendruosius mokinių pasiekimus, požiūrį į mokyklą ir mokymąsi, psichologinį klimatą ir mokyklos bendruomenės ryšius.

Mokinių sukurtas spektaklis apie genetines ligas biologijos pamokose, alternatyvios geografijos mokymosi klasės įrengimas mokyklos kieme įkurdintame sename lėktuve, ar sudėtingos detektyvinės bylos narpliojimas mokykloje, panaudojant įvairių mokslo disciplinų žinias – tai tik kelios iš begalės idėjų, kaip praturinti mokymo(si) patirtis kūrybingumą skatinančiomis veiklomis.

Kūrėjų vaidmuo

Projekte dalyvausiantys kūrėjai atliks du skirtingus vienas kitą papildančius vaidmenis: kūrybos agentų ir kuriančių praktikų.

Kūrybos agentai- tai kūrybinio sektoriaus atstovai, specialiai paruošti atlikti tarpininkų tarp mokyklos ir kūrybinio sektoriaus vaidmenį. Kūrybos agentas, pasitelkdamas savo profesinius įgūdžius ir kūrybinio sektoriaus išmanymą, padės mokyklai įvardinti savo poreikius kūrybiško mokymosi srityje, išvystyti ir įgyvendinti kūrybiško mokymo(si) projektą, analizuoti ir įvertinti patirto proceso rezultatus.

Kuriantys praktikai, arba kūrėjai – tai kūrybinio sektoriaus (architektūros, dizaino, kino ir videomeno, literatūros, leidybos, mokslo, vaizduojamojo meno, taikomojo meno, muzikos, programinės įrangos ir IT, media paslaugų, scenos menų ir kt.) atstovai, užsiimantys kūrybine veikla. Kūrybos agentams drauge su mokyklos bendruomene identifikavus ugdymo problemas ir poreikius, reikiamos srities kuriantys praktikai bus pakviesti į mokyklą kelis mėnesius dirbti drauge su mokiniais ir įgyvendinti į pokyčius vedantį kūrybiško mokymo(si) projektą.

Kompetencijų ugdymas ir kūrybinių partnerysčių sklaida

Partnerystės ypatingos tuo, kad pakvies mokytojus ir kūrėjus prisiimti vaidmenis, kurie skiriasi nuo jų įprastinių profesinių praktikų, todėl atrinkti kūrybos agentai ir mokyklų atstovai dalyvaus parengiamuosiuose mokymuose, bus nuolat konsultuojami ir kviečiami analizuoti patirtį susitikimuose. Numatoma, kad projekte dalyvaus apie 1000 mokytojų, 70 kūrybos agentų bei 150 kuriančių praktikų. Mokytojams bus suteikta galimybė vykti į stažuotes į Europos šalis, kuriose įgyvendinamos į kūrybingumo ugdymą, mokyklų ir kultūros organizacijų, kūrėjų partnerystę, kūrybišką mokymą(si) orientuotos programos.

Siekiant dalytis įgyta patirtimi ir plėtoti kūrybinių partnerysčių modelį, periodiškai vyks dalyvaujančių mokyklų ir kuriančių profesionalų tinklo susitikimai. Siekiant, kad projekto patirtys pasklistų ir turėtų sisteminių poveikį, bus rengiamos tarptautinės konferencijos, švietimo administravimo sistemos darbuotojų mokymai.

Projekto metu bus atliekami metodikos poveikio mokyklos bendruomenei tyrimai, bus parengta išsami metodinė medžiaga, suteikianti reikiamų žinių plėtoti kūrybines partnerystes ir kūrybišką mokymą(si), sukurtas interneto portalas veiks kaip aktyvi patirčių mainų ir informacinė platforma.

Lietuvos mokyklose pritaikyta ir išbandyta „Kūrybinių partnerysčių“ programa, išplatinta metodinė medžiaga, mokymuose parengti specialistai, užmegzti ilgalaikiai ryšiai, padidėjęs supratimas apie kūrybingumo ugdymo reikšmę sudarys sąlygas kūrybiško mokymo(si) metodus taikyti mokyklose ir po projekto bei paversti kūrybišką mokymąsi nuolatine mokyklų praktika.

¹ Ofsted. Kūrybinės partnerystės: iniciatyva ir poveikis, 2006. <http://www.ofsted.gov.uk/node/2115>